

ชื่อนวัตกรรม : การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม
(นวัตกรรมกระบวนการ PROCESS INNOVATION)

ชื่อผู้นำเสนอ : นางอิศรียา สมพร หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม

บทนำ : หลักการและเหตุผล/วัตถุประสงค์

ปัจจุบันประเทศไทยถูกพัฒนาไปในทุกทางทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ประชากรมีวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากสมัยอดีตอย่างมากมาย ชอบความทันสมัย ความรวดเร็ว ชอบความสะดวกสบาย ผลพวงจากการดำเนินชีวิตในแต่ละวันได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมามากมาย เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยถือเป็นปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นตามความเจริญและจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัมเป็น อบต.ขนาดกลาง มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๕,๘๑๘ คน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัมได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนขยะรีไซเคิลขึ้น โดยให้สมาชิกกองทุนคัดแยกขยะแล้วนำมาขายให้แก่ค้ารับซื้อขยะในทุกๆ เดือน แล้วนำเงินที่ขายขยะได้นำเข้าฝากสมุดบัญชีของสมาชิกแต่ละคนเป็นโครงการที่คุ้มครองทุกคนในครอบครัว ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองอัม คุ้มครองเมื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนครบ ๖ เดือน สมาชิกกองทุนจะได้รับเงินสงเคราะห์เมื่อสมาชิกในครอบครัวเสียชีวิต ปัจจุบันเงินสงเคราะห์ที่ครอบครัวผู้เสียชีวิตได้รับ จำนวน ๑๐,๒๖๐ บาท ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๓๖๕ ครอบครัว และอนาคตคาดว่าจำนวนสมาชิกกองทุนจะเพิ่มขึ้นอีก

แนวทางในการจัดการปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยที่ดีที่สุด คือการลดขยะต้นทางโดยให้ทุกครัวเรือนจะต้องช่วยกันคัดแยกขยะในครัวเรือนของตน แล้วนำขยะที่แยกแต่ละประเภท เช่น ขยะรีไซเคิลให้นำมาขายเข้ากองทุนขยะรีไซเคิล หรือรับเงินสด(กรณีไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน) ขยะเปียก นำไปเทลงหลุมขยะเปียกที่ได้จัดทำไว้ทุกครัวเรือน ขยะอันตรายให้รวบรวมไว้ที่ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน เพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัมจะได้ออกเก็บรวบรวมแล้วนำไปทำลายกับทาง อบจ. ส่วนขยะอื่นๆ ทุกครัวเรือนกำจัดเองอย่างถูกวิธี เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรและช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะ และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เกิดการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ ลดภาวะโลกร้อน

๒. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ

๓. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีสวัสดิการในชุมชน

๔. เพื่อสนับสนุนและปรับปรุงกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีการพัฒนานวัตกรรม

๑. ผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้านร่วมประชุมในข้อระเบียบข้อบังคับการดำเนินโครงการกองทุนขยะรีไซเคิลตำบลหนองอัม

๒. จัดอบรมให้ความรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือนให้ประชาชน และแกนนำ ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ประชาชนในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สามชิก อบต. ประธาน อสม. และ อสม. ทุกหมู่บ้าน

๓. จัดตั้งกองทุนขยะรีไซเคิล และดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนธนาคารขยะรีไซเคิล และแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการรับซื้อขยะรีไซเคิลตำบลหนองอัม

๔. ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อรับสมัครสมาชิก

๕. เจ้าหน้าที่สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม รับผิดชอบออกรับซื้อขยะตามหมู่บ้าน

๖. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม จัดทำทะเบียนคุม จัดเก็บรวบรวมขยะอันตราย

ประโยชน์/การนำไปใช้/ผลสำเร็จของนวัตกรรม

๑. ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกิดการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ

๒. ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะและกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ขยะทั่วไป ปริมาณการทิ้งขยะทั่วไปลดลง

การสานกระเป๋ากาแฟ

การสานตระกร้าจากขวดน้ำ

การทำถังขยะจากขวดน้ำ

- ขยะอินทรีย์ ทำปุ๋ยหมักใช้ในครัวเรือน

- ขยะอันตราย มีจุดรวบรวมขยะอันตราย ๑๒ จุด ที่ อบต.หนองอัม ๑ จุด รพสต.หนองอัม ๑ จุด และในหมู่บ้านๆ ละ ๑ จุด โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัมเป็นผู้ออกเก็บรวบรวมขยะปีละ ๑ ครั้ง เพื่อนำส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

จุดรวบรวมขยะอันตราย

- ขยะรีไซเคิล จัดการในรูปแบบกองทุนขยะรีไซเคิล โดยออกบัตรซื้อขยะรีไซเคิล เดือนละ ๑ ครั้ง มีการฝากเงินจากการขายขยะ มีเงินมาสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมให้ครอบครัวผู้เสียชีวิต คุ่มครองทุกคนที่อยู่ในบ้านเลขที่ที่เป็นสมาชิก โดยหักจากสมาชิกผลละ ๓๐ บาท

จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการอบรมให้ความรู้ การรณรงค์ การจัดการ การลดปริมาณขยะมูลฝอย และการคัดแยกขยะ ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด”

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือนที่จัดทำขยะเปียก	จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมกองทุนขยะรีไซเคิล
๑	หนองอัม	๑๗๐	๗๙
๒	หนองขี้เหิน	๑๖๙	๗๖
๓	บ้านหนองอัม	๑๕๖	๓๐
๔	บ้านเบญจ	๒๑๘	๕๓
๕	หนองสีขา	๖๕	๑๔
๖	โนนรัง	๑๐๔	๒๗
๗	ห้องปอ	๑๒๐	๓๕
๘	หนองบัวแดง	๕๖	๒๙
๙	ทองสวัสดิ์	๙๒	๓๐
๑๐	หนองบัว	๗๘	๓๒
รวมทั้งสิ้น		๑,๒๒๘	๔๐๕

จำนวนเป้าหมายครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๔๐๐ ครัวเรือน

$$\frac{๔๐๕ \times ๑๐๐}{๔๐๐}$$

$$๑๐๑.๒๕$$

คิดเป็นร้อยละ ๑๐๑.๒๕

ผลสำเร็จของนวัตกรรม

เกิดจากการบริหารจัดการจนเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอย และมีการส่งเสริมการคัดแยกขยะ การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์และนอกจากนี้การบริหารจัดการขยะยังมีการเปลี่ยนแนวคิดจากการจัดการองค์กรเดียวมาเป็นแบบมีส่วนร่วมของชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอัม ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน และโรงเรียน นับเป็นการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาเมืองและสิ่งแวดล้อมในเชิงบูรณาการอย่างแท้จริง

การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จากปี ๒๕๖๒ ถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา ๗ ปี แสดงถึงประชาชนในชุมชนมีความตระหนักถึงเรื่องปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างแท้จริง